

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsa torek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekašišču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Je li južna železnica vsemogočna?

Današnje kričeče razmere južne železnice, naperjene proti Slovincem, so zastarele že ob svojem začetku pred kakimi 50 leti. Vidno so pisane v podli strasti in peklenški zavisti, živa podoba krivonosega — od vsega treznomislega sveta — zavrženega židovskega tabora.

So-li znane te razmere sl. glavnemu nadzorstvu avstrijskih železnic, ki je takorekoč »najvišji redarstveni organ?«

Toda južna železnica ni vsemogočna — ure njene samovolje potekajo, in ljudski glas se dviga proti njej odločno, ponosno in samozavestno! To je naravnost nečuvstvo gaženje slovenskega jezika na slovenski zemlji in med slovenskim narodom!

Á to še ni vse! — Kje je varnost življenja domačih in tujih potnikov?!

Znano je, da trpe nadzorstveni krogi pri južni železnici na dolgo in široko gorostasno bedastočo — da so službene navodilne knjižice („inštrukciji“) za čuvaje in njihove pomočnike pisane v blaženi nemščini.

Čuvaje ni rodilo mesto, ampak borna kmečka vas. Na deželi so se priučili slovenski pisati in brati. Potrjeni so bili v vojake in tam so jim ubili v glavo polomljeno nemščino... S tem potrebnim (?) zakladom so šli od vojakov, in južna železnica jih je vsprejela sprva kot delavce na gornji gradnji (Oberban), pozneje pa jih je povišala, ker so za silo lomili nemščino, v čuvaje. Seveda je šlo dostikrat za zlomka trdo, ker je ta pri vojaki usiljeni zaklad, vsled nerabe tako rad puhtel. Železnični mojstri in čuvaji, s katerimi so prišli novinci v dotiko službeno ali neslužbeno, so jim ulivali v glavo železnične nauke v slovenskem jeziku, ker knjižic niso umeli. Poleg tega pa so se novinci še doma ubivali glavo dolgo in dolgo, od črke do črke, z nemško pisanimi navodili, dokler niso prestali skušnje, največ z veliko silo. Seveda še mnogo in mnogo niso umeli in ta obsežni mnogo jim je ostal zvest še za naprej — nemščina pa je puhtela v zrak... Evo! dogodek:

Nek sicer dobro zmožen čuvaj je čital: „Das Haltsignal ist zu geben: „Wenn di Bahn unfahrbar geworden ist

oder ein anderes Hindernis die Weiterfahrt gefährdet beziehungsweise hemmt.“ Tu mu je zmanjkalo sape in poklical je sina, ki je študiral latinske šole: „Ti, kako pa pride ta „hemmt“ — ta: „s r a j e a“ tukaj med „holtsignal?“ (Zamenjal je menda v svoji znanosti „hemmt“ in „Hemd“.)

Česar ne smemo nikakor pozabiti, je dejstvo, da opravljajo pomožno čuvajsko službo tudi ženske in navadni delavci. Ti se niso nikdar brigali, oziroma niso imeli prilike, da bi izpoznali kako nemško črko. Nemških besed znajo toliko, da jih lahko seštejejo. Utepli so jim v glavo nekaj, da vedo vsaj, kaj je: „holt, frej, longzam, segnal, cuzamenštos, beksl, onglajsnga, cuk, rešpehtar, štrof, ferbajs“ in še nekaj drugih izrazov. Njihovo znanje iz navodilnih knjižic je navadno jako plitvo, nezanesljivo in celo nezadostno — ker ne razumejo vsiljene nemščine. Celo malo knjižnico službenih navodil — nemški pisano — zamorejo umeti uradniki, ne pa slovenski čuvaji in njihovi pomočniki!

Še nekaj sličnega! Vsak spremljevalec železničnega vozička — priprost delavec — ima nekaj vozni list (legitimacijo), na katerem mrgoli prav drobno tiskanih izvlečkov službenih navodil. Seveda je, za devet križev, ta tiskovina zopet nemška in bilo bi vseeno, ko bi bila le prazen papir! Ali ni to bedarija — vredna južne železnice?!

Kje je varnost življenja? V Ameriki uporabljajo to, kar je praktično, južna železnica pa se boji prav tega, ker bi ne bilo krivično napram Slovincem. Koliko se pač pri nas pisari in ogleduje čisto za nezatne naprave, je li ondot varnost življenja zagotovljena! Južne železnice pa ne vidi nihče! Ostra pažnja njenega osovja se vedno bolj utrjuje vsled vedno težje službe, promet se le množi, in tako raste tudi nevarnost življenja vsled slabega umenja ali celo nepoznanja službenih navodil od dne do dne... In sedaj, ko namerava južna železnica upeljati celo brzovlak, ki bi prevozil progo Dunaj-Trst za tri ure hitreje, je naša dolžnost že zaradi varnosti življenja, da dvignemo svoj protest zoper to upeljavo, oziroma zvrčamo neposredno na južno železnico odgovornost za vsako nezgodo, ki bi proniknila iz tega.

gozdar — Viktor Cigoj se je imenoval — in dal je za vino, kar je fantom posebno ugajalo. Kajti kdor je fant, mora dati za vino, če ne pa ni fant. In Viktor je bil fant in pilo se je na njegov račun in plesalo, da je pod škripal pod nogami. Ko je on opazil Tončko, jo je poprosil za ples in se zasukal z njo, da so ji lica rdela. Lep par sta bila in Tončka je bila vsa srečna, ko je videla, da ima tacega plesalca. Vsaka bi ga rada imela, a on ni plesal skoro z nobeno, razun s Tončko.

Med vriskanjem in godbo je prišla v hišo družba drugih fantov, med njimi tudi France. Koj je opazil sestro in gozdarja. Oko mu je postalo divje in temno, malo da ni planil na Viktorja.

— Hej, fantje, hej, le veseli bodimo, a take-le tičke ven, ta ni za nas. Kje je, ki je proti meni, sem naj gre, da ga stisnem.

— Mir, mir, tolažil je krčmar.

— France, mir daj, prosila ga je sestra.

— Kaj mir, domov pojdi, če ne prelomim tebi in temu zlikovcu kosti.

Jednaka krivica — zdi se mi, da neka kljubovalna zlobnost — je tudi pri napisih v železničnih vozovih. Vse jezike, katerih ni potreba v naših krajih (tudi pri krajevnih vlakih) so obesili v vozove, samo slovenskih napisov ni! Ko bi zmagali Japonci Ruse, morda bi še klinopisi „vzhajajočega solnca“ zašli v te vozove? — Ker pa izražajo ti napisi tudi važne varnostne odredbe in svarila (Baden-Wien links aussteigen; nicht hinausbeugen; Notsignal; itd.) in so domačim potnikom neumevni — narekati moramo južni železnici tudi neposredno odgovornost za vsako nezgodo, ki bi utegnili pronikniti iz tega danes ali jutri. — Imel sem že večkrat priliko slišati krepkih zabavljic v železničnih vozeh napram južni železnici in bile so popolnoma opravičene!

Poslanci, pozor!

Minila bo de tu i namišljena vsemogočnost južne železnice in pokorila se bo de zakonu, ki je ba je pisan za vse avstrijske državljane. Nemški jezik je včasih sicer malce dolg — vendar ne sega okrog sveta; to je le prazna bajka!

„D. P.“

Politični pregled.

Parlamentarni položaj.

V mladočeškem klubu je govoril te dni posl. dr. Herold o položaju. Izpovedal je, da se je politični položaj za Čeha zboljšal, ker stremi vlada za tem, da omogoči Čehom pozitivno sodelovanje pri državnih poslih. Čehi niso opustili obstrukcije, ne da bi se bili prej prepričali, da bodo pri vseh važnih zadevah lahko govorili in soddločevali. Za pravna pogajanja pa ni veselja ne pri Čehih, ne pri Nemcih, pa tudi pri vladi ne. Glede ugibanja, ali bo stopil kak Čeh v preosnovano ministerstvo, je izjavil govornik, da danes kaj takega ni mogoče, pač pa bo morda mogoče v bodočnosti, ko se bodo politične razmere tako uredile, da bodo mogli Čehi postati mirno ministri, ne da bi morali kaj očitati svoji narodni in državnopravni zavesti. Takih pogojev pa še nikjer danes ni. Sicer pa Čehi v narodnem oziru niso preveč na slabem. Körber jih ni zašel v narodnostnem, pač pa v gospodarskem in finančnem oziru.

Ogrska kriza.

Skupni finančni minister baron Burian se je v nedeljo povrnil na Dunaj. V Budimpešti pogovarjal se je z raznimi voditelji koaliranih strank, a najdalje, kakor se samo po sebi umeje, s Košutom. V nedeljo pa je imel tudi z grofom Ju-

— France, pojdi ven, pojdi.

Krčmar in Tončka sta ga spravila na cesto in počasi proti domu. Tudi gozdar je odšel kmalu za Tončko; žal mu je bilo, da ima to dekle takega brata, katerega je že večkrat zasledoval — na lovu.

3.

Nekaj dni pozneje je Tončka sedela pri oknu in pletla nogovico. Zunaj je ležal sneg, vsa planjava in vsi hribci so bili pokriti z belo odejo in očaj Čaven je kipel kot mramornat steber proti nebu. Solnce je sijalo in tla so se lesketala kakor bi bila samo čisto srebro.

Tončka je sedela ob oknu, noge je imela na stolčku in glavo je povescila nad delo.

Razne misli so ji hodila po glavi. Čudni občutki, ki so bili prej neznanjeni mladi duši so se pojavili v njenih prsah in ona nedelja ji ni hotela iz spomina.

— Ne, ne — in stresla je glavico, da so se zalesketali kostanjevi lasje. A

lijem Audrassijem jedno uro trajajoč pogovor. Naloga, katero je dal cesar ministru Burianu, bila je, kakor pišejo listi, ta, da se z voditelji koaliranih strank dogovori glede osebe, ki naj bi prevzela sestavo novega ministerstva. In ravno grof Julij Andrassi bil bi baje ta oseba. Kakor se poroča z Budimpešte je Andrassi Burianu naznanil, da je voljan prevzeti mesto ministerskega predsednika ter postaviti novo ministerstvo.

Hrvatski škofje pri papežu.

Papež je sprejel v soboto v avdijenci nadškofa zadarskega in zagrebskega ter škofa mostarskega.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Pariški list „Gaulois“ hoče vedeti, da pričakuje papež samo proglašenja zakona glede ločitve cerkve od države, da bo zamogel popolniti 12 izpraznjenih škofij. Papež namerava vzpostaviti staro pravico francoskega duhovništva, da si bo isto samo volilo svoje škofo. Volilni razredi bi obstojali iz škofov dotične provincije, iz kanonikov škofije in določene števila duhovnikov kakor zastopnikov duhovščine.

Francoska in Nemčija.

Razmere med Francosko in Nemčijo so se zadnji čas zopet shujšale. Francosko časopisje priobčuje zadnje dni jako ostre članke proti Nemčiji ter pisane v takem duhu, kakor da bi bila vojska med Nemčijo in Francosko že v najkrajšem času neizogibna.

Nemške nastlje.

Pruska vlada je izgnala iz Poznanja 400 galiških Poljakov, ker se je bala, da bi se poljski živeli v Poznanju še bolj ne ojačili.

Macedonija.

Grki so 15. t. m. napadli vas Brnico; vse može so segnali skupaj in izbrali dvanajst Bolgarov, o katerih so rekli, da so vstaši. Na povelje grškega načelnika so zvezali dvanajstotico in na grozen način utopili izbranih dvanajst Bolgarov.

Rusko-japonska vojska.

43 parnikov s premogom, večinoma ruskih in nemških, je usidranih pred Nhabesom pod strogim nadzorstvom ene francoske topničarke, približno 20 drugih parnikov s premogom je usidranih pa pred predgorjem St. Jacques, nadzoruje jih francoski križar „D'Assas“; le en ruski parnik, imenom „Kijev“ je v saigonskem pristanišču. Od admirala Roždestvenskega ni pričakovati nobenega direktne poročila, izvemšji poročila, ki bi v slučaju spopada v vodah otokov Pescadores, zamoglo dospeti po ovinkih.

**

to ji ni prineslo miru. Še težje jej je bilo —

— Pa morda vendar — kakor ogenj so vplivale te misli nanjo in nehoté je zardela. Morda pa vendar, šepetala si je še enkrat in skrila lepo glavico med rokami.

Zunaj je ta čas korakal Viktor.

Hotel je že iti mimo hiše, a ko je opazil deklico ob oknu, se je vstavil in ji pokimal v pozdrav.

Nekaj je govoril a ona ni razumela, in ko je stopil čisto k oknu je odprla eno stran in ga vprašala, ali morda kat hoče.

— Nič posebnega, Tončka, je odgovoril tiho.

Ona ni rekla ničesar, oči je obrnila po sobi.

— Ali si jezna, Tončka?

— Ne, nisem — a glejte, če vas kdo vidi tu.

— Kaj bo potem?

— Saj veste, vsa vas bo govorila to in ono.

(Dalje pride.)

LISTEK.

Bevkova Tončka.

(Dalje.)

In odšel je. Tončka je bila vsa v strahu, zaprla je potem bišico in odšla v posteljo. Hotela je moliti, a ni ji šlo prav od srca. Vedno in vedno je morala misliti na onega gozdarja, ki ga je videla že večkrat v cerkvi in na poti. Lep fant je bil, mlad in vesel in Tončki je ugajal in zdelo se ji je, da se ji srce širi, ko ga vidi pred sabo.

Tako je sanjarila in mislila, slednjič je zaspala.

2.

Nedelja je bila.

Pri Zavetniku je bilo več fantov in deklet in tudi Tončka je bila tam. Gori na zapečki je Liber drgnil strune svojega basú in Čot je vlačil harmoniko, da se je treslo po vsi hiši.

— Ku škofi, ku škofi, oglasil se je večkrat in fantje so plesali, da je bilo veselje. Proti večeru je prišel tudi novi

Amerikanski konzularni agent Greener v Vladivostoku je v Washingtonu brzojavil, da so bili vsi inozemski konzularni agenti pozvani, naj zapuste trdnjavo ter da jim je dovoljeno, da se smejo nastaniti v njih obmorske pokrajine. Pravijo, da so bile v Port Arturu pred oblegovanjem izdane enake odredbe.

„Daily Telegraph“ poroča iz Tokija od 18. t. m.: Kakor se sliši, sodijo na japonski admiraliteti, da je možno zopet dvigniti in popraviti ruske ladje: „Perevjet“, „Palada“, „Retvizan“, „Pobjeda“ in „Bajan“, ki so v portarturskem pristanišču potopljene. Tozadavne troške cenijo na 150.000 fantov šter. Kakor so preko Šangaja sporočili „Standardu“, je „Palada“ že dvignjena.

Iz Tokija uradno poročajo: Dve stotniki in dva eskadrona Rusov, ki so dne 19. t. m. pri Hiengtsu napadli naše sprednje čete so bili odbiti. En polk in pet eskadronov, ki so z vso silo napadli sotesko Hingian, so bili popolnoma poraženi. Sovražno konjenišvo je skušalo v okolici Fakumena obkoliti japonske sprednje straže, toda umaknilo se je daleč proti severu, ko je videlo, da ima pred seboj močne japonske oddelke.

Iz Petrograda poročajo, da odpotuje admiral Virilev dne 25. maja v Vladivostok, da prevzame mesto kakor poveljnik brodogovja Tihega Oceana.

List „Rus“ najodločneje dementuje vest o odstopu admirala Roždestvenskega, ki so jo priobčili londonski listi.

Uradno se objavlja iz Tokija, da je vest izhajajoča iz ruskih virov, ki je razširjena v Evropi, čuša, da namerava Japonska odvesti korejskega cesarja na Japonsko, popolnoma neosnovana. Japonska ne namerava kaj takega.

List „Times“ poroča iz Tokija: Glasom dospelih poročil iz Mandžarije, pride v kratkem do bitke. Rusi zavzemajo pozicijo, dolgo 42 milj, ki se razteza od Jehohinga do Heidosiena preko Supinhienga. Japonci prodirajo v treh kolonah. Na vztočnih delih terena se nahajajo Rusi, ki so se umaknili od Tunguc in Ksingkinga. Pozneje so se zbrali pri Vangkaotse, potem pa so se umaknili še dalje proti severu tako, da se njihova sedanja najsrednja pozicija nahaja pri Linhohenu, eno miljo severno od Vangkaotse.

„Daily Telegraph“ je dne 19. t. m. poročal iz Tokija: Sprednja straža levega japonskega krila je napadla sovražnika severno vztočno od Kinkiatima in Hsiatatsu ter ga odbila. Obe armadi sta si sedaj prav blizu. V severni Koreji operirajo Rusi iz Novo-Kijevskega, kjer so napravili vtrdbe in barake ter napokopili velike zaloge.

Domače in razne novice.

Za „Šolski Dom“ je prejelo naše upravitelstvo: Ivan Lapanja, zemljemerec in deželni poslanec 10 K. Srčna hvala!

Baron Calice v Gorici. — V nedeljo prišel je v Gorico naš poslanik na turškem dvoru, baron Calice. Kakor je znano, bil je prejšnje dni baron Calice na Dunaju pri cesarju ter mu poročal o razmerah na Balkanu. Baron Calice je doma iz Fare v Furlaniji.

Vojaško poučno potovanje. — V nedeljo prišel je v Gorico nadvojvoda Josip Ferdinand in 11 drugih častnikov, na čelu jim poveljnik 28. pehotne divizije fml. Chavanne. Ti gospodje imajo namen, spoznati se natančneje z našimi krajevnimi razmerami z ozirom na vojaške vaje, ki se bodo vršile letošnje leto v naši deželi. Včeraj bili so gospodje v Brdih in so se podali baje celo do Sv. Gendre.

Goriški nadškof mil. g. Andrej Jordan se je odpeljal te dni v Rim skupno s škofom tržaškim.

Počaščenje. — V soboto predpopoldne je izročila posebna deputacija občine Sv. Križ, na čelu ji g. župan Vouk, voditelju krajnega glavarstva, dvornemu svetniku, visokorodnemu g. grofa Attemsu, diplomu častnega občanstva. Ob isti priliki izročila mu je tudi deputacija svetokriške narodne straže pod vodstvom poveljnika iste, g. Hrabala, diplomu častnega stotnika omenjene straže. Obe deputaciji povabil je visokorodni g. grof na obed.

Občni zbor „Centralne posojilnice“ v Gorici. — P. n. člani „Centralne posojilnice“ v Gorici opozarjamo s tem še jedenkrat na občni zbor ime-

novane posojilnice, ki se bo vršil v četrtek dne 25. t. m. v prostorih „Goriške zveze“ ulica Vetturini št. 9 ob 1 $\frac{1}{2}$ uri popoldne.

Novoimenovani deželnosodni tajnik. — Kakor smo svoječasno omenili v našem listu, bil je imenovan za deželnosodnega tajnika na tukajšnjem okrožnem sodišču sodni pristav v Kopru, dr. Amadej Mattioni, ki ni zmožen slovenskega jezika v govoru in pisavi, kakor se je to v dotičnem razpisu te službe zahtevalo. Proti takemu imenovanju smo istočasno tudi protestirali in to tembolj zaradi tega, ker je tukajšnje okrožno sodišče sestavilo terno, v katerem so se nahajali v vsakem pogledu popolnoma sposobni prosilci. Ker se je začelo zadnji čas ponavljati, da nam nastavlajo v Gorici na sodnih, uradih in sicer proti volji prve inštanca, kjer je najmanj 75% slovenskega uradovanja, uradnike, ki ne poznajo našega jezika in ne bodo zaradi tega zamogli opravljati po dolžnosti svoje službe, oglasil se je v državnem zboru poslanec dr. Gregorič ter stavil interpelacijo s katero vpraša upravitelja justične uprave:

„1. Kateri razlogi so napotili Vašo Vzvišenost, da je pri nedavnem imenovanju sodnega tajnika za okrožno sodišče v Gorici popolno prezrla terno — predlog tamošnjega predsedništva okrožnega sodišča ter imenovala za ono mesto prosilca, ki ne pozna jezikov sodnega okoliša in nikakor ne more popolnoma opravljati službe pri dvojezičnem sodišču, medtem ko je zapostavila druge prosilce, katere je predlagalo pristojno predsedništvo okrožnega sodišča po vsestranskem presojevanju in uračevanju vseh zadevnih okoliščin, katere popolno odgovarjajo pogojem, naštetim v službenem razpisu, in ki so povsod, kjer so do zdaj službovali, postavili v vsakem oziru celega moža?“

2. Kako namerava Vaša Vzvišenost urediti službo novoimenovanemu tajniku pri okrožnem sodišču v Gorici, da bo vkljub svojemu pomanjkljivemu znanju jezikov vršil to, kar se zahteva od moža, ki zavzema to mesto, ne da bi se pri tem motil red uradnih poslov in ne da bi se drugi uradniki obremenili za novoimenovanca?“

To imenovanje pa nismo ožigosali le mi, ampak storili so to tudi drugi slovenski listi. Med temi je bil tudi „Slovenski Narod“, ki je pa posnel vso stvar iz nekega tukajšnjega slovenskega lista. In prav „Slovenskemu „Narodu“ doposlalo je višje deželno sodišče v Trstu v smislu § 19. tisk. zakona popravek, v katerem se trdi, da je dr. Mattioni v govoru in pisavi zmožen slovenskega jezika. Ni nam pač treba posebej omenjati, da je bil ta popravek v prvi vrsti naperjen proti interpelaciji dr. Gregoriča, da ga izrabiti potem voditelj sodne uprave proti interpelanti, ako se mu bo zljubilo kedaj odgovoriti na interpelacijo. Mi smo se o ti stvari natančneje informirali in prepričali smo se, da popravek višjega deželnega sodišča v Trstu ne sloni na stvarni podlagi, kar bi gospodom pri višjem deželnem sodišču moralo ravno tako znano biti kakor nam, ker vedo, da je bil dr. Mattioni glede znanja slovenskega jezika kvalificiran za besedo „theilweise“, po naše „deloma“, kar pomeni pri naših razmerah in pri načinu, na kateri označujejo gospodje pri sodni upravi znanje slovenskega jezika pri prosilcih, katere hočejo spraviti naprej, toliko kot nič. Pa nele to. Sam dr. Mattioni, proti katerega osebi nimamo mi prav nobenega nasprotstva, pravi, da umé slovenski jezik toliko, da se zamore s strankami razumeti, po priliki torej tako, kakor furlanski vatalarji, ki kličejo naše ljudstvo v svoje prodajalnice z besedami: „Pejtega noter, ga imamo dobra roba.“ Da bi pa dr. Mattioni, ki bo imel nad 75% svojega uradovanja s slovenskimi strankami, bil zmožen narekovati zapisnike v slovenskem jeziku ter sam v tem jeziku spisovati razsodbe in odloke, tega niti on ne trdi. In to se bode dokazalo vkljub trditvi višjega deželnega sodišča v Trstu najbrže prav kmalu tudi v praksi. Ako se bode dr. Mattioni slovenskega jezika naučil sčasoma, ker bo k temu prisiljen in pa tudi zato, ker bo hotel biti vreden uradnik, o čemur nimamo vzroka, da bi dvomili, je to popolnoma druga stvar. Mi se ne bojujemo proti osebam, marveč nam je le za stvar in protestiramo proti temu imenovanju vkljub popravku višjega deželnega sodišča v Trstu najodločneje, ker je pribito, da dr. Mattioni ni zmožen v govoru in v pisavi slovenskega jezika tako, kakor se je za mesto deželnosodnega tajnika v dotičnem uradnem razpisu izrecno zahtevalo. Kak veter da veže zadnji čas na višjem deželnem sodišču v Trstu, odkar imajo tam glavno besedo neki italijanski gospodje i. dr., priča dejstvo, da je omenjeno nadsodniško popol-

noma zavrglo terno tuk. okrožnega sodišča, v katerem so se nahajali popolnoma sposobni prosilci ter da je sestavilo nov terno, v kateri je vsprejelo dva prosilca, ki nista prav nič znala slovenskega jezika, in je šele kot zadnjega postavilo vanj dr. Mattionija, ki je bil kvalificiran, da le deloma pozna slovenski jezik.

Sklep šolskega leta deške obrtno-nadaljevalne šole v „Šolskem Domu“. — Kakor je bilo v „Gorici“ objavljeno, sklenilo se je v nečeljo dne 21. t. m. ob 9. uri predp. 11. šolsko leto deške obrtno-nadaljevalne šole v „Š. Domu“. Navzoči so bili pri sklepu mej drugimi tudi g. c. kr. dvorni svetnik H. grof Attems, vladni svetnik vitez Karol Hesky, šolski svetnik Štefan Križnič, okrajni šolski nadzornik Franc Finžger in dr. Anton Gregorič Voditelj šole ces. svet. g. Fran Vodopivec pozdravi došlo gospodo ter prečita poročilo o šoli. Iz poročila posneli smo te-le točke: Pouk se je pričel na ti šoli 18. septembra 1904 in nehal 14. maja 1905. Pouka vsega bilo je 128 dni, a učnih ur 289. Upisalo se je v šolo začetkom leta 158 učencev. Med letom pa jih je izostalo 37, tako, da je bilo koncem leta klasificiranih 121 učencev. Napredek je bil sledeči: 12 jih je bilo izvrstnih, 44 hvalnih, 35 povoljnih, 24 zadostnih in 6 nezadostnih. V obče je bilo vedenje učencev uljudno in dostojno. Obiskovanje šole bilo je rednejše nego druga leta. 12 učencev ni imelo nobene zamude in le 12 bilo je takih, ki so izostali 1—6 krat iz šole. Po starosti so bili učenci, in sicer: V 13. letu jih je bilo 5, v 14. 12, v 15. 19, v 16. 21, v 17. 29, v 18. 15, v 19. 8, v 20. 3, v 21. 1 in čez 22 let starih jih je bilo 8 učencev. Po rokodelstvu je bilo: 48 mizarjev, 1 rezbar, 2 strugarja, 51 zidarjev, 10 ključavničarjev, 1 mašinst, 1 kovač, 1 kolar, 1 klesar, 1 klepar, 4 stavci. Stanovali so učenci, in sicer: v Gorici 24, v Solkanu 38, v Št. Andrežu 24, v Vrtojbi 17, v Sovodnjah 8 in v dragih krajih 20. Šola sta nadzorovala oba nadzornika, in sicer šol. svetnik g. Štef. Križnič 3 krat in vladni svetnik vitez g. V. Hesky jedenkrat. Na predlog učiteljske konference je določil šolski odbor, da se je sledeče učence obdarovalo s hranilno knjižico „Centralne posojilnice“, glasečo se na dotičnega učenca, v kateri je vpisan darovani znesek od 4—10 K: Markočič Josip iz Št. Andreža, Rijavec Josip iz Št. Andreža, Bašin Anton iz Solkana h. št. 247, Bašin Anton r. Blaža iz Solkana, Brana Franc iz Repna, Komel Alojzij iz Solkana, Čotar Josip iz Škrbine, Lukežič Ivan iz Bilj, Markočič Peter iz Št. Andreža, Volarič Fr. iz Kobariča, Zorn Karol iz Pračine, Batistutti Karol iz Gorice, Gorkič Albin iz Vrtojbe, Ferletič Anton iz Doberdoba, Žorž Miha iz Dornberga, Gorkič Josip iz Vrtojbe. Z „bonom“ „Centralne posojilnice“: Marušič Franc iz Lovkice, Kavčič Ivan iz Logatca, Žorža Lenard iz Škrbine. Se šestili: Jug Alojzij iz Solkana, Bufulin Josip iz Št. Andreža, Zavadlav Alojzij iz Št. Andreža, Stepančič Vincenc iz Renč, Nanut Jakob iz Št. Andreža, Mozetič Karol iz Gorice, Vidmar Marij iz Gorice, Tušar Josip iz Idrije, Mozetič Franc iz Bukovice, Tabaj Benedikt iz Št. Andreža, Markočič Karol iz Št. Andreža, Lenardič Janez iz Vrtojbe, Jarec Emiljan iz Podgore, Rijavec Anton iz Št. Andreža, Gasparini Franc iz Pevme, Krpan Franc iz Št. Andreža, Marušič Josip iz Vrtojbe, Štrosar Ciril s Trnovega, Orel Anton iz Skopec in Mladovan Josip iz Ozeljana. Prihodnje šolsko leto prične 15. septembra, t. j. ta dan se bo vršilo vpisovanje učencev. Redni poduk pa prične 17. septembra t. l. To je g. voditelj naznanil. Potem pa se je v primernih besedah zahvalil gospodom, ki so prišli k sklepu šolskega leta. Ko so učenci na njegov poziv trikrat vzkliknili „živio“ na cesarja in zapeli cesarsko pesem, so si ogledali navzoči gospodje razstavo. Razstavljen so bile vse risarije učencev pripravljalnega razreda in prvega razreda v eni sobi, risarije učencev drugega razreda v drugi sobi. Razstavljen so bile tudi knjižice lepopisja, spisja računstva kakor tudi razni obrtni spisi, kakor: prošnje, naznanila, odpovedi itd. Razstava bila je prav okasna. Gospodje, ki so si jo ogledali, so se jako laskavo izrekli o njej ter se prepričali, da napreduje ta nam prepotrebna šola v vsakem oziru. Le škoda, da je premalo gg. mojstrov prišlo na razstavo, kjer bi se bili prepričali o lepem napredku svojih učencev. Da ni bil obisk obilnejši, bilo je krivo gotovo tudi slabo vreme.

Miliaria. — Bolezen pod imenom miliaria, ki razsaja sedaj na Kranjskem in o kateri se veliko piše, pokrzala se je bila že leta 1872 tudi na Primorskem in sicer v občini Rihemberg. Tedaj je spoznal g. dr. Al. R. Rojic, ki je tedanje bolnike lečil, iz različnih razlogov

za potrebno, isto popisati. Ker bi se lahko dogodilo, da pride ta bolezen zopet tudi k nam, zdi se nam mestno ponatisniti doslovno tedanje mnenje g. dr. Rojica, katero je priobčil leta 1872 v 20. št. „Soče“ od 18. maja. Isto se glasi:

„Nenaavadna bolezen. „Morbus miliaris“, Englischer Schweis, „Suette“ zdaj močno razsaja v rihemberški županiji. Ker se je ljudje silno bojé in mislijo, da imajo koze ali kako drugo enako bolezen in se, ako na njej zbolé, prav slabo obnašajo, sem spoznal za potrebno, to naznaniti in tem rajše, ker se zna bolezen še dolgo držati in dalje širiti. Bolniki so navadno 2 do 8 dnij mrtvičevi, nerazpoloženi, jed jim ne diši, glava je težka in je boli, trže je sem in tje po životu, tako da so prisiljeni ležati; potem je trese navadno tudi močen mraz in po noči se začno hudo potiti, jezik zbeli, prek želodca (v žličici) je začne stiskati in zbadati, srce bije močno in hitro in strah je nepopisljiv. 2 do 4 dnij kasneje jim koža zabrkne, začne je vjedati in srbeti in kmalo se pokazuje rdeči krožki zaporedoma na prsih, na hrbtu, rokah in nogah, na vratu in deloma tudi na obrazu, in vse je posejano od silno majhnih mešičkov, ki so napolnjeni z vodo, kasneje tudi z gnojem. Ta prikazen bolnika silno prestraši, on se še bolj pokrije, pije dosti gorke pijače in se sili potiti, srcaje in ponjave so premočene od potu in srmde po kislem in po gnjilem. V sobi, katero se boji bolnik odpreti, smrdi ravno tako in težava pride še zdravemu, kadar vstopi. Ta bolezen ni navadna in je bila opazovana najprvo na Grškem, kder je leta 1480 med ondašnjimi Turki silno razsajala; 1486, 1508, 1518 in 1528 l. na Angleškem, v 17. stoletju na srednjem Nemškem, v 18. stoletju tudi v Franciji in gorenji Italiji in zdaj v malem tudi pri nas. Bolezen se skoraj gotovo ne prijemlje po dotiki s človekom, ampak brez dotike z okuženimi v dotičnem kraju. Na njej navadno zbolevalo ljudje od 20. do 40. leta, rajše ženske nego moški. Potenje in gorke pijače pospešujejo bolezen in slab zrak v zaprti sobi še zdravemu človeku, ki delj časa v njej biva, škoduje, toliko več pa bolniku. Zatorej naj se bolniki, le toliko pokrijejo, da jim ni mraz in da se ne poté, združujejo naj se pijače in ako uže hočejo piti mleka, vode in juhe, naj bo hladna in jo pijo prav po malem. Eno okno ali vrata naj se večkrat odpro, da se zrak spremeni in ne bode prevelika soparica v sobi; pa naj se tudi pazi, da ne bo bolnik na prepihu. Srcaje in ponjave, ki so od potu premočene, naj se menjajo s suhimi in čistimi. Bolezen se rada povrača in se lahko vleče tudi 4 tedne na dolgo, zatorej naj bolniki ne vstajajo prezgodaj. Takim bolnikom lahko vsak streže, pa je boljše, ako stregó ljudje nad 40-letni. Tako naj se bolniki obnašajo, ki so daleč od zdravnika, dokler jim on ne postrže, kar je potrebno, ker se s to boleznijo lahko tudi druge družijo in potrebujejo zdravnikove pomoči. Ta je mali naris te nenavadne bolezni in znamenaja so, če tudi povprek taka, kakor sem jih tukaj v naglici popisal, pri posameznih slučajih tudi različna, lahko manjša, lahko pa tudi dosti hujsa.

Univ. med. dr. Al. R. Rojic.“

Da bi se o ti bolezni natančneje informirali, podali smo se k g. dr. Rojicu v ta namen, in on nam je povedal, da se je ta bolezen tudi l. 1892 pojavila na Kranjskem in sicer v krškem okraju. G. dr. Rojic nam je nadalje povedal, da je takrat osrednja vlada poslala na Kranjsko dva zdravnika in sicer prof. dr. Weichselbauma in dvornega svetnika dr. Drasche-ja, ki je bil takrat ud najvišjega zdravstvenega sveta in ki je bil na glasu kot kapaciteta ter ga smatrajo tudi kot ustanovitelja vede o epidemičnih boleznih. Dvorni svetnik prof. dr. Drasche, ki je vedel, da se je gosp. dr. Al. R. Rojic že l. 1872 s to boleznijo bavil in o nji tudi pisal, obrnil se je takrat glede te bolezni tudi na njega ter ga v svojem pismu od 10. maja 1892 naprosil za nekaj podatkov v ta namen. Uže takrat je bilo med zdravniki glede te bolezni različno mnenje. G. dr. Rojic pisal je torej dr. Drasche-ju, da je spoznal, namreč g. dr. Rojic, to bolezen za samostojno (morbus sui generis), četudi so bili zdravniki dunajske šole in profesorji, dr. Hebra, dr. Kaposi in dr. Neumann nasprotnega mnenja, nakar mu je dr. Drasche v pismu z dne 18. maja 1892 odgovoril, da se tudi on ujema z mnenjem g. dr. Rojica ter da je tudi on prepričan, da je ta bolezen samostojna in da ni torej v nikaki zvezi z drugimi boleznimi. Ako bi se torej ta bolezen sčasoma zopet tudi k nam priklatila, opozarjamo že danes naše ljudstvo, da se je preveč ne ustraši, ker ni prav nič nevarna, ako se jo zdravi tako, kakor je navetovano že leta

1872 g. dr. Rojic, ko se je ista pojavila v Rihembergu.

Dr. Tuma antikrist kali?! — V sobotnem „Slovenec“ čitamo o dr. Tumi to-le:

Zmešan filozof je dr. Tuma. V Trstu je socijalnim demokratom pridigal o veri ter jim klobasal tako zanimive stvari, da jih ne smemo utajiti „Slovenčevim“ bralcem. Dr. Tuma je seveda nastal — to se pravi: on misli, da je nastal iz opice in sicer po „vaji možganov“. Pravi, da je bilo tisočletja treba „vaditi možgane“, preden so se tako izurili, da morejo proizvajati tako učnosti, kakor jo prodaja dr. Tuma. Govoril je:

Tudi žival ima pamet, samo da je pri nekaterih bolj razvita, pri drugih bolj zaostala n. pr. pes. Človek, ki se je tisoč let razvijal, je prinesel zaklad seboj, ki ga je podedoval od svojih pradedov, katerega so isti tisočletja zbirali; samo, da se ne zaveda.

To je tista stvar, ki žene dr. Tuma, da mora razlagati svojo učnost. Ti nesrečni možgani so tisočletja delali in se izpopolnjevali, pa niso žalibog vedeli, kaj in čemu se pravzaprav tako silno izpopolnjujejo. In še dandanes se človeški možgani ne zavedajo — razen dr. Tumovih, ki so nemara za nekaj tisočletij preskočili druge. Dr. Tuma pravi, da je vera v Boga nastala iz tega, ker je človeku grom in blisk imponiral. Modernemu človeku pa nič več ne imponira, in zato pravi dr. Tuma:

V 19. stoletju pa je človek toliko znanosti na dan spravil, da je človeku učenjaku skoraj vse znano. Zato pa tudi vera peša, ker človek mnogo vé. In kadar bo človek vse vedel, tudi vere več ne bo.

Dr. Tuma je gotovo „človek učenjak“, sicer ne bi socijalnim demokratom govoril, saj je pri njih znanstvenik vsakdo, ki mu nič ne imponira. A da je dr. Tuma toliko „znanosti na dan spravil“, nismo vedeli. Veliki prirodoslovci pišejo o zagonetkah in uganjках, a dr. Tuma je prišel tako daleč, da mu je že skoraj vse znano v zraku in v vodi, na luni in na solncu. Samo malo je še treba, prav malo, pa bo vedel popolnoma vse. In takrat bo vere konec. Takrat bo imponiral dr. Tuma samo še sam sebi. In tega se zaveda, kajti z avtoriteto kakega Buddha ali Zarathustra je v Trstu naznanil novi Evangelij s proroškimi besedami:

„Kaj naj delavec veruje? Delavec naj veruje vero nekaterih velikih mož, ki so prišli do ednostavnosti.“

Tako je! Tuma je nekje bral o monizmu, pa ni dobro razumel in je prišel tako — do „enostavnosti nekaterih velikih mož“. Kako se počuti ta „veliki mož“ v svoji „ednostavnosti“? popolnoma kemično, kajti v kemiji vidi on vir svoje modrosti. Kemičarji a la Tuma so do gnali, da je „vse le ena tvarina“. Hočeš-nočeš - moraš priznati, da je vse, kar obstoji, bodisi težko ali lahko, živo ali mrtvo, vse je le ena tvarina. Dr. Tuma na primer in stara bukev sta popolnoma ista tvarina, čisto enostavna in nič jima ne imponira. Pač nekaj je še, kjer se dr. Tuma ni mrogel povspeti do popolne „ednostavnosti“ in kjer se zdi, da mu vendar še nekaj imponira. Piše namreč: „Boj se razvija znanost, tembolj vera peša in bode popolna čim bode dokazano, kdo da goni zadnjo moč.“

Pri tisti „zadnji moči“ so se toraj ustavili dr. Tumovi izvežbani možgani. On ve vse, skoraj vse, samo tega še ni iztuhtal, kdo goni tisto zadnjo moč, ki suče svetovja, ki daje gorkoto in svetlobo in življenje. Seveda bo dr. Tuma tudi to rešil s kemijo v najkrajšem času in tedaj bo popolnoma — ednostaven. Tudi njegovi poslušalci so morali biti strahovito „ednostavni“ ljudje, kajti „Rdeči Prapor“ priobčuje to ednostavno neumnost pod naslovom „Znanstveno predavanje“ in obljubuje, da bo dr. Tuma o tem govoril še šest večerov! Upajmo, dotlej najde tistega, ki goni zadnjo moč!

Kolesarsko društvo „Gorica“ — pravi 28. t. m. izlet v Dol. Vrtojbo. Odhod točno ob 2 $\frac{1}{2}$ izpred kavarne „Central“. Domače kakor tudi vnanje člani se uljudno prosijo polnoštevilne udeležbe.

Poskušena tatvina. — To noč prišla sta dva neznana človeka v klet posestnika g. Andr. Pintarja v Pevmi z namenom, da bi odnesla od tam svinjino in se morebiti tudi dobro napila. Ker sta pa preveč ropotala začul jih je g. Pintar, ki je že šel spat. Vstal je in teklen naglo v klet. Tu udaril je jednega nepoklicanih gostov s palico po glavi, na kar sta oba pobegnila. G. Pintar naznanil je vso stvar orožnikom.

Izpred porotnega sodišča. — Včeraj je začela prl tuk. porotnem so-

dišču kazenska obravnava proti zakonskima Mibi in Tereziji Križnič iz Anho-vega. Tožena sta zaradi goljufije. Obravnava se danes nadaljuje. O njenem izidu poročali bomo prihodnjic kaj več.

Egiptovska očesna bolezen, ki je bila zelo hudo razširjena med šolskimi otroci v Vipavi in tudi po celi gorenji vipavski dolini, je skoro ponehala; šolski pouk se je večinoma zopet pričel.

Izvozni sadni trg v Gorici. — V nedeljo se je otvoril kakor vsako leto izvozni sadni trg, ki ostane odprt do konca trgatve.

Dražba lova. — Dne 31. t. m. se oddasta na javni dražbi v Bovecu, ki bo trajala od 9. do 11. ure predpoludne, lova davčnih občin Bovec in Koritnica. Bovškemu je vskljena cena 135 K, koritniškemu 10 K.

Ponarejeni desetaki. — V Gradšču so orožniki prijeli nekega cigana, ki je razpečaval ponarejene bankovce po 20 kron.

Spuščenje vojne ladije v morje. — V nedeljo predpoludne so spustili v Trstu ob velikanski udeležbi občinstva v morje vojno ladijo „Nadvojvoda Ferdinand Maks“, katero so zgradili v ladijedelnici tržaškega tehniškega zavoda. Ko je župnik vojne mornarice monsignor Pavel Ufedniček ladijo blagoslovil, je poveljnik vojne mornarice prof. Montecuccoli to naznanil nadvojvodi Karolu Franu Josipu in njegovi soprogi nadvojvodinji Mariji Josipi ter naprosil slednjo, naj krsti ladijo. Nadvojvodinja je na to imela kratek govor, katerega je končala z besedami: „Krstim te na povelje njegovega veličanstva „Nadvojvoda Ferdinand Maks“. Potem je nadvojvodinja pritisknila električno tipko in v istem hipu se je razbila ob spreduji del ladije buteljka šampanjca, a takoj zatem je pritisknila na drugo tipko, s katero je dala znamenje za spuščanje. Tu se je začela velikanska ladija pomikati proti morju, godba je zaigrala cesarsko pesem in topovi so začeli grometi z vojnih ladij, ki so priplule v ta namen v tržaško luko.

Načrte za novo vojno ladijo je izdelal c. kr. generalni brodogradni inženir Siegfried Popper. Gradnjo je vodil zajedno z omenjenim c. kr. brodogradni nadinženir I. reda Josip Grand. Načrte za stroje je izdelal strojegradni vodja Gustav Lendecke ter je izdelovanje strojev nadzoroval c. in kr. strojegradni nadinženir II. reda Anton Margalik. Z omenjeno vojno ladijo poveča se obrambena zmoglost naše vojne mornarice zdatno. Vojna ladija, ki je izdelana iz materijala avstrijske provenijence, je tretja ladija sedaj najmočnejše divizije naše mornarice. Dolgost ladije znaša 118.55 m, največja širokost 21.72 m ter obsega ladija 10.600 tonelad. Primerne priprave osigurajo plovbenost tudi o večih poškodbah. Jakost posameznih oklopov je mej 40 in 240 mm. Stroji indicirajo maksimalno 14.000 konjskih sil ter podeljujejo ladiji hitrost 19.25 morskih milj na uro. Glavno armiranje obstoji iz štirih 24 cm brzostrelnih topov, ki bljuvajo 215 kg težke kroglice se začetno hitrostjo 750 m in s probojno silo za 400 mm najboljšega utrjenega kromnikelnastega jekla. Topovi nosijo kroglice do 16 km daleč. Nadalje pride na ladijo dvanajst 19 cm.skih brzostrelnih topov, dva jeklena 7 cm.ska topova, 22 brzostrelnih topov (in sicer dvanajst 7 cm.skih in deset 37 mm.skih mitraljez), slednjic štiri 8 mm.ske mitraljeze. Ladija bo imela 2 podvodna lancirna aparata, sistema Armstrung, za 45 cm.ske Whitehead-ove torpede. Teža torpedov bo znašala 560 kg. Za razsvetljavo bo skrbelo v notranjih prostorih približno 700 žarnic, zunaj pa sedem obločnic z močjo 25.000 sveč. Sestri te najnovejše ladije ste vojni ladiji: „Nadvojvoda Karol“ in „Nadvojvoda Friderik“.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je izročila ravnokar trgovska tvrdka I. Perdan v Ljubljani kot prispevek od razprodaje družbenih vžigalic znatno svoto 1000 K. Razprodaja družbenih vžigalic lepo napreduje in donša družbi trajne dohodke. Pozivljamo torej slovensko občinstvo, da kupuje le vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda.

„Slovenske Maticice“ v Ljubljani XLI. redni občni zbor bo v sredo, dne 7. rožnika 1905. ob 6. uri popoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“.

Hrvatsko šolo bodo otvorili prihodnje šolsko leto v Opatiji.

Tržaške bombe pred dunajskimi porotniki. — Včeraj se je pričela pred dunajskimi porotniki razprava proti 4 obtožencem zaradi znane tržaške bombne zadeve. Razprava je določena na 9 dni.

Zastrupljenje s črnim. — Na Dunaju je neki poldrugoletni otrok popil nekoliko navadnega črnila. Mati, ki je to koj opazila, utaknila je otroku prst v

grlo ter s tem povzročila, da je začel otrok bljuvati. To pa, kar je otrok izbljuval, ni bilo črno, razun nekih prav drobnih zrn, ki so bile podobne prahu, ki ostane na dnu steklenic, v kateri hranimo navadno črnilo. To bljuvanje pa ni otroku nič pomagalo, ampak lotila se ga je huda mrzlica in začelo je od njega iti, kakor da bi bil obolel za kolero. Šele po nekaterih dneh se je posrečilo zdravniku, da je otroka rešil iz smrtne nevarnosti.

Oboroženje veteranov. — Iz Brna poročajo, da je ministerstvo deželne brambe izdalo na zvezo avstrijskih veteranov odlok, v katerem se je ugodilo njeni prošnji, da smejo veterani nositi orožje, in sicer puško Werndl z bajonetom. To orožje je dobiti v dunajskem arzenalu po 4 K. Prijaviti se je treba avstrijski zvezi veteranov.

Beda v Dalmaciji. — V Dalmaciji vlada veliko pomanjkanja. Vlada je nazkazala 800.000 K, da se takoj razdele med okraje, kjer je najhujša beda.

Krščansko-socijalna zmaga. — Pri občinskih volitvah za 21. dunajski okraj (Florisdorf) so krščanski socijalci zmagali z veliko večino v tretjem, drugem in prvem volilnem razredu.

Češki deželni zbor. — V včerajšnji seji češkega deželnega zbora so se izvršile volitve v razne odseke. Prihodnja seja bo v pelek.

Poroka nemškega prestolonaslednika. — „Koresp. Wilhelm“ poroča, da bo na poroki nemškega prestolonaslednika zastopal cesarja Fran Ferdinand. V Berlinu se poda tudi deputacija častniškega zbora 13. huzarskega polka, ki nosi ime prestolonaslednika Odposlanstvo, ki bo zastopalo francozko vlado pri poroki nemškega prestolonaslednika, dospe dne 2. junija t. l. v Berlinu. Odposlanstvo bo vodil vojaški guverner v Lyonu, general Delacroix.

Naš cesar bo podaril nemškemu prestolonasledniku povodom njegove poroke krasno kočijo in dva dragocena konja.

Povodenj v Italiji. — Samo v Toskani je napravila povodenj škode za 10 milijonov lir.

Boj za življenje. — V Bilbau (Španija) so imeli zaprtega na smrt obsojenega roparja Agnarja. Pretečeni četrtek je prišel jetniški paznik po njega, da ga odpelje na morišče. Ropar pa je med potom zgrabil prazno steklenico ter paznika tako močno udaril z njo po glavi, da se je onesveščen zgrudil na tla. Nato je začel ropar bežati po hodnikih, drugih deset kaznjencev se mu je pridružilo. Pazniki so se morali umakniti ter so poklicali vojake, ki so po dolgem boju premagali upornika. Agnarja so zvezali in štirje vojaki so ga morali nesti na šafot. Med potom je enemu nosilec še izbil oko. Na šafot so ga morali z jermeni privezati, vendar je bil okoli sebe in krvnika.

Loterijske številke.

20. maja.

Dunaj	24	52	26	2	64
Gradec	80	21	64	52	11

Dva šivalna stroja

v dobrem stanu

na prodaj.

Več se izve pri našem upravnistvu.

TOMBOLA!

Vinarsko, sadjarsko društvo v Rihembergu priredi

TOMBOLO

25. junija na binškotni semenj na občinskem prostoru.

Prva činkvina 50 K
Druga „ 30 „

TOMBOLA 200 K.

Podpirajte kmetijska društva!

ODBOR.

P. Krizetič,

urar

na Tržaški cesti št. 1.

priporoča se slav. občinstvu v mestu za popraviljanje ur z garancijo 1 leto. Cene nizke.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

M. U. D' Dereani

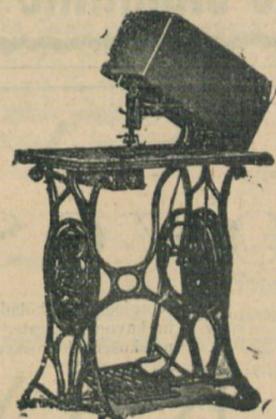
zdravi

v Gorici, Stolni trg 2, 1.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev

Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne oboroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

J. Črnko,
župnik v Vuhredu na Štajerskem, pričuje, da je uporabljal z najboljšim uspehom

železnato vino
G. Piccolija, dvornega založnika Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani
Pollitrska stekl. velja 2 K in se vnanja naročila z obratno pošto izvršujejo.

Lišajevi bolniki,
kateri nikjer ne morejo zdravja dobiti, naj zahtevajo razgled (prospekt) in potrjena spričevala iz Avstrije brezplačno. Lekarnik C. W. Rolle, Altona-Bahrenfeld (Elbe).

Anton Fon,
klobučar in gostilničar, Semeniška ulica št. 6, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov ter toči v svoji krčmi pristna domača vina in postreže tudi z jako ukusnimi jedili.

Anton Krušič
krojaški mojster in trgovec v Gorici Corso Gius. Verdi 33.
Izdeluje vsakovrstne obleke za vsaki stan in sicer za civilne, vojaške in državne uradnike.
Za vse obleke je vedno v zalogi raznovrstno ravnokar došlo sveže angleško in domače blago za bližajočo pomladansko sezono.
Ima zalogo gotovih oblek in sukenj za vsaki stan.
o o o Cene zmerne o o o.

Samo enkrat poskusi naj vsakdo kupiti svoje potrebščine pri trvdki

J. Zornik, Gorica, Gosposka ulica 7,
in nikdar več ne bode iskal drugod boljšega, lepšega in kakovosti primerno cenega blaga, kakor se tu dobi.
Došle so uže zadnje novosti modnega blaga za
pomladansko in poletno sezono v nedosegljivi izberi
kakor: krasni okraski za obleke najnovejše mode, čipke, ovratniki iz čipk, bordure, svile, pasovi itd. Raznovrstno belo in Jaeger-perilo, rokavice usnjate in cvirnate, nogavice, krasne ovratnice, hlačniki, žepne rute, solnčniki, dežniki, moderci, predpasniki, domači čevlji itd. Zaloga je preskrbljena z vsemi potrebščinami za g. šivilje in krojače, kakor, igle, cvirn, svile, fodre, gumbe, trakove itd. Raznovrstno blago za vezenje itd.

MĚD
zajamčeno-pristen

Čudovitost!
325 kosov za 2 gld. 10 kr.
Krasna ura z lepo verižico, točna, z 2-letnim jamstvom; izborna Laterna Magica s 25 krasnimi slikami, zelo zabavna; 1 elegantna zaponka najnovejši facon, 1 lepa kravatna igla s simili-brilantom, 1 prekrasni koljer iz orientalskih biserov, najmodernejši nakit za dame s pat. zaklepom, 1 krasna usnjata denarnica, 1 eleganten ustnik za smodke z jantertjem, 1 garnitura najfinejših Doble zlatih gumbov s pat. zaklepom za srajce in zapestnike, 1 žepni nož iz niklja, krasno toaletno ogledalo, belg. steklo v zaklopnici, 20 reči za pisalne potrebščine in 200 kosov raznih reči za domačo rabo. 325 kosov z uró, katera je sama toliko vredna, se dobi proti poštnemu povzetju za 2 gld. 10 kr. od zaloge S. Kohane, Krakovo št. 16. Za nepristojeno se denar vrne. Veliko pohvalnih pisem.

se prodaja na drobno v svečarni
J. KOPAČ
Gorica, ulica Sv. Antona št. 7
po sledečih cenah:
Med izpibani pomladanski beli kg K 1:20
" " jesenski " " " 1:20
" v satju " " " 1:—
" cejen " " " 1:—
" za pitanje čebel " " " 1:20
Na debelo po znanih cenah.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem
KONJEDIC & ZAJEC
Gorica v hiši Monta.
Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano međeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.
Cene nizke, solidna postrežba!
Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Pozor! Eno krono nagrade!

Gumijeve vezi za trte
Rlobuke slamnike — — priporoča MIHA KOZMAN v Raštelu št. 27, kakor tudi pletene koše, razno leseno posodo, škafe, sode, orne, sita, krogle itd. itd. — — — —

SAMO LOVOSIŠKE
tvornice za čokolado, sladkorno blago in kavne surogate, del. dr. izdelujejo preskušene lovosiške

KAVNE
primesi n. pr.:
Zajamčeno čiste figova kava, kaven gres, mocca-zdrob, cikorijska moka v lesenih zabojčkih in okroglih zavitkih, krepčalna sladna kava in vse druge

SUROGATE.
Dobiva se po vseh kolonijalnih trgovinah.

Prosiva zahtevati listke!

Anton Ivanov Pečenko, Gorica
Velika zaloga pristnih belih in črnih vin is lastnih in drugih prisnanih vinogradov.
Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije vsodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
Zaloga piva Auerjevih dedičev v Ljubljani, in plsenjskega piva „prazdroj“ iz sloveče češke „Mešćanske pivovarne“.
Zaloga ledu, katerega se oddaja le na debelo od 100 kg. napej.
Cene zmerne. Postrežba poštena in točna.

„Centralna posojilnica“
registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini hiš. šte. 9.

Ferratin in Ferratose (lekoči Ferratin) najboljšo krepčilo pri malokrvnosti in bledici,
od zdravnikov najpogosteje priporočeno. Ferratin je v zvezi z beljakom, sestavljen iz lezlati hranilni preparat.
Povečanje tek in spoljnjate prebarvo.
Nenavadni vspehi.
Dobi se v lekarnah C. F. Boehringer und Söhne Mannheim - Waldhof.

Posojuje svojim članom od 1. aprila 1905 dalje:
na menico po 5 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo pa po 5%
z $\frac{1}{8}$ % upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera za hranilne vloge ostane nespremenjena.